

BILTEN
broj 4 – april 2015.

*Ovolike promene na vlasti
može da izdrži jedino narod koji se ne menja.*
(Miodrag Lazarević)

S tranzicijske pasarele cure vesti nevesele. Ništa ne stoji na putu našeg oporavka sem poplava, klizišta i snežnih vejališta na mestima stalnog nam boravka. Grdne su nam paruštine prožderale baruštine. Uz domaće velebogove pohodile nas, zarad rodne uravnilovke, male boginje. Torlak radi na vakcini protiv epidemije opstanačkih vapaja „Da je lepše, bilo bi odvratno!“... „Odavno je kasno!“... „Sve se diže naniže!“... „Kada će šta da počne da može?“... **OOO** Na Dan mrmota zabranjeno avio-smucanje oko ToNik postojbine. Sumnja se i da iza osveštane novosadske česmovače čuči otimačina tržišta tomovači. **OOO** Smenjeni samovlasnik pogona *Glasnik* kivan na reč Trivan. **OOO** Otkad je vladavinu prava smenila vladavina Pravog (prvog i jedinog), On u mlakoj tekućini rihtanja i šlihtanja budi! kudi! nudi! sudi! Nema više „lako ćemo“, na snazi je „Tako ćemo!“ **OOO** Mladi okup(lj)atori u bioskopu *Zvezda* podižu SFEST Padanika o zdravoj duhovnoj hrani. **OOO** Dan radija, zajedno sa Danom švalera, odoleo bez felera duplom baksuzluku petka 13-og. **OOO** *Brake chain!* protiv nasilja nad ženama okupio svece Trifuna i Valentina i zaljubljene na ispraćaju Franje Mihalića (95), čestitog dugoprugaša u zavičaju hvatača krivina na brzim prugama. **OOO** Predsednik još 25-og drugog upisao tri nule, 1000 x 24 sata tegobnog mandata. Ko bi rek'o da je od štrajk-pižame do selfija s dve Obame prošlo 2 x 500 dana polit-veterana! Bler, *old fair partner*, sutradan poučio vrhušku kako se iz rikverca ubacuje u ler manirom *Deliver your liver!* **OOO** Za očuvanje triesletnih kulturnih manifestacija *Tucanijade* i *Gusanijade* u Mokrinu do pedesetog zlatnog pira sledećih dvadeset godina zadužen sadašnji ministar kulture. **OOO** Najučinkovitijeg političkog pljuvača pustilo na malo, da „napredno“ vrati u zaostalo, pa ga opozvalo, al' ga kumstvo ne bi dalo. **OOO** Aligrudić izgubio za damska prsa na stranačkoj dražbi, dok je BiBiSi u Kikindi snimao film o sovama „Legalista u raljama lagalizma“ po memoarima „Kako s ove nove sove da ispunim (s)vele snove?“ **OOO** Šokirani članovi vlade: neko od fanova opozit-klanova usred Skupštine računare krade. **OOO** Pet meseci u štrajku, vaspitači pominju ministrovu majku. **OOO** Srpska narodna partija (SRNAP), stoprva stranka, ssmera da joj brojnost članstva premaši zbir crnih dalmatinerskih pega. **OOO** Zbog opozicije vlast uvela osmi padež: *izvisiteljni*. Majstori za falsifikat-certifikate furaju foliranciju parlamentarne tolerancije: ništa slađe od vređanja i svađe. **OOO** Temeljena na samopouzdanju neznanja, položena na pontone od balona, soliterska masa *Waterfronta* nema šanse da potone. Uz *Lex specialis* i „napredne“ kuće puca *alba borealis* (sveopće svanuće).

Ostanite s nama i posle reklama! Svrnite pažnju na ponudu i tražnju!

Ž. K-P.

Изборна скупштина УКПС

У суботу **28. марта 2015.** одржана је редовна Изборна скупштина УКПС. После једногласног усвајања извештаја о раду између две скупштине, изабрана су нова радна тела и чланови жирија награда које додељује Удружење.

У нови **УПРАВНИ ОДБОР** изабрано је тринаест чланова: **Милош Константиновић, Боривој Герзић, Душко Паунковић, Марко Чудић, Ђорђе Томић, Весна Стаменковић, Неда Николић Бобић, Дејан Ацовић, Ана Србиновић, Јелена Витезовић, Влада Јанковић, Елизабет Васиљевић и Јован Татић.** На првој конститутивној седници, одржаној одмах по завршетку Скупштине, Управни одбор је изабрао за председника **Милоша Константиновића,** за потпредседника **Ђорђа Томића,** а за секретара **Неду Николић Бобић.**

Чланови Одбора за међународну сарадњу и БЕПС: **Весна Стаменковић,** председник, **Зорислав Паунковић, Данијела Пејчић, Ксенија Влатковић, Наташа Вујновић, Ивана Томић, Ирина Вујчић.**

Суд части: Мира Вуковић, Марија Ђорић, Елизабет Васиљевић.

Назорни одбор: Олга Кострешевић, Мира Грбић, Миодраг Сибиновић.

Статусна комисија: Душко Паунковић, Ана Србиновић, Елизабет Васиљевић.

Жири за награду „Др Јован Максимовић“: Душан Паунковић, Соња Бојић (Трећег члана ће накнадно изабрати Управни одбор)

Жири за награду „Михајло Ђорђевић“: Флавио Ригонат, Мирослава Спасић (трећег члана ће изабрати Управни одбор)

Жирије за награде „Александар И. Спасић“ и „Радоје Татић“ бирају представници Фонда.

Скупштина је обавештена да је оснивач фонда за награду **„Михаило Ђорђевић“** Срђан Карановић из личних разлога одлучио да се повуче. Одлучено је да Удружење настави да додељује награду из својих средстава, јер је Михаило Ђорђевић један од оснивача Удружења.

Усвојене су измене Правилника, а награда, која се додељује 1. априла сваке друге године ове године неће бити додељена, већ ће се идуће године разматрати књиге објављене у претходне три.

Скупштина је усвојила предлог САНУ да заједно са том институцијом оснује награду из фонда „**Никола Трајковић**“. Никола Трајковић је био преводилац са француског језика, преводио је углавном поезију. Имовину је завештао САНУ и тестаментарно је изразио жељу да се оснује фонд за награду који би се додељивао младом преводиоцу поезије са свих језика. О условима, Правилнику о награди и другим појединостима Управни одбор ће се договарати са Гораном Петровићем, председником тог фонда у САНУ.

Београдски међународни преводилачки сусрети ове године одржаће се у просторијама Удружења од **28. до 31. маја** јубиларни 40. пут. Јединствена тема овогодишњих преводилачких сусрета биће **КЊИЖЕВНИ ПРЕВОДИОЦИ ПРЕД ИЗАЗОВИМА ДАНАШЊЕГ СВЕТА**, а мото сусрета ове године биће *Пловити и преводити се мора*. Као и обично, наше колеге из разних земаља доћи ће да са нама размене своја искуства и обележе овај значајни јубилеј, а писац-гост преводилачких сусрета ове године биће **Вида Огњеновић**.

Председник Удружења, Милош Константиновић, говорио је о томе како Удружење има намеру да помогне својим члановима да своје преводе објављују преко издавачке делатности УКПС. У питању би били ограничени тиражи, али неки квалитетни наслови у преводу наших колега на овај би начин могли да угледају светлост дана.

На скупштини је било речи и о спору који се више од 30 година водио између **Наде Зарубице** (данас Петровић) с једне, и **Милана Комненића** и **Просвете** с друге стране, мада су они иступали као две одвојене странке. Већина вештака која се током овог дуготрајног и мучног процеса бавила спорним преводом романа Габријела Гарсије Маркеса *Јесен патријарха*, који је преводитељка у првој, недорађеној верзији оставила Комненићу, тадашњем уреднику Просвете, а он годину дана касније, док је она била на стипендији у Колумбији, са знатним изменама објавио под сопственим именом, изражавала се у корист преводитељке, а такав је случај био и са две наше колегинице, Бојаном Ковачевић Петровић и Драганом Бајић, које су недавно биле позване да вештаче у истом спору. Радом на великом

узорку текста, оне су установиле да је Комненићу очигледно као предложак послужио управо текст превода Наде Зарубице, који је Комненић изменио на такав начин да он више уопште не припада тону и регистру Г. Г. Маркеса, али је упркос томе Апелациони суд на крају поново донео пресуду у његову корист. Огорчене оваквим исходом, као и непрофесионалним ставом треће вештакиње позване да учествује у процесу, **Драгана Бајић** и **Бојана Ковачевић Петровић** упутиле су Удружењу следеће писмо, прочитано јавно на скупштини:

Поштоване и драге колеге,

Обраћамо Вам се зато што мислимо да морате да будете упознати са одређеним понашањем некога ко се између осталог представља и као преводац, а сматрамо да је такво понашање непримерено, без обзира на то што му, уз добру вољу, можемо наћи оправдање у самољубивом незнању.

Апелациони суд у Београду позвао је нас две (Драгану Бајић и Бојану Ковачевић Петровић) да дамо стручно мишљење унутар трочлане комисије образоване ради вештачења о оригиналности превода дела Гарсије Маркеса "Јесен патријарха" које је пре више од тридесет година у Просвети објавио Милан Комненић под својим именом. Трећи члан комисије била је Гордана Ћирјанић. Вештачења смо радиле независно, свака за себе, и свака је Суду поднела самосталан извештај, онако како нам је било наложено. Пошто се оцена вештака Г. Ћирјанић разликовала од оцена које смо дале нас две, судија је захтевала да све три писмено изнесемо мишљење о друга два извештаја.

Остављајући по страни различитост у приступу задатку, а нарочито узроке те различитости, извештај Г. Ћирјанић о нашим оценама не би уопште заслужио одговор да то од нас није захтевао суд. Реч је о покушају Ћирјанићеве, с наше стране ничим изазваном, да баналним коментарима, неоснованим претпоставкама и личним квалификацијама тежиште вештачења помери не само са стучне равни него и на неодговарајући текст. Јасно је да су све то уточишта када се немају ваљани аргументи. При томе упада у очи да је од нас три једино она своје вештачење насловила као стручно (Д. Бајић га је насловила као лингвистичко, а Б. Ковачевић Петровић само као извештај).

Нећемо залазити у заморне детаље вештачења, само ћемо Вам пружити неколико навода као приказ тона коментара Г. Ћирјанић.

- Поред тога што изричито каже да је наше вештачење „некомпетентно, произвољно и брзоплето“, она иронично предлаже термин „преоравање“ уместо термина 'прерада' који смо одбациле као законом недовољно тачно дефинисан у традиционалном смислу.

- Замера нам „академску усмереност и недостатак осећаја за финесе српског језика“. Неопходност стручности за вештачење уопште не желимо да коментаришемо, него скрећемо пажњу на покушај замене теза јер предмет вештачења није био превод Н. Зарубице – чије смо помањкање "осећаја за финесе" (права српска реч, као и компетентност) наводно превиделе –, него текст превода који је потписао М. Комненић.

- Приступ анализи текста из перспективе лингвистичке прагматике Ћирјанићева *компетентно* оспорава као нешто „што није предмет вештачења, већ само траг гледања ТВ серија о адвокатима“.

- Поводом текста Н. Зарубице (који није био предмет вештачења) доноси *компетентну* оцену да „Нема пите од...“

- Наводи да њено учешће у вештачењу представља „**одбрану професије од дилетантизма**“ (појачала Г. Ћирјанић) који нас две „бранимо академским дискурсом и позивајући се на традицију“. (Поново замена тезе, јер како је већ два пута речено, предмет вештачења није био текст Н. Зарубице, него М. Комненића.)

- На крају Ћирјанићева закључује да „као књижевни преводилац, практичар, само могу помислити да наука о превођењу у овом случају вреди колико и наука о везивању пертли“ (подвукле нас две).

Дубоко смо убеђене да о недоличном понашању не треба ћутати, без обзира на то што оно увек говори само о свом субјекту. Слажемо се да дилетантизму, притом још увредљивом (усталом, исто колико и уљезима у струци), не треба дозволити да узме маха. Уверења да се овај случај тиче свих нас који се (професионално) бавимо превођењем, сматрале смо да је нужно да вас о свему укратко обавестимо. Притом не желимо да кажемо и не мислимо да сви преводиоци морају имати филолошко, или уже, традиционално образовање, него да морају поштовати одређена етичка начела.

Хвала на пажњи!

У Београду, 26. марта 2015. године

Драгана Бајић
Бојана Ковачевић Петровић

Додељена награда „Др Јован Максимовић“

У просторијама УКПС у Француској 7, 8. априла свечано је уручена награда „Др Јован Максимовић“ за најбољи превод књижевне прозе са руског језика у протекле две године. Награда је ове године припала **Душану Патићу**, за превод дела **Игора Сахновског** *Човек који је знао све*, у издању Стилос арта из Новог Сада. Након свечаног уручења награде, мецосопран **Тања Обреновић**, у пратњи **Љубише Јовановића** на флаути и **Јелене Шилег** на клавиру, извела је соло кантату **Рајка Максимовића** „Можда спава“, на стихове **Владислава Петковића-Диса**.

Жири за награду „Др Јован Максимовић“ радио је у саставу **Мирјана Грбић** - председник, **Зорислав Паунковић** и **Соња Бојић**.

Жири је одржао десет састанака, уз консултације електронском поштом и телефоном.

Разматрани су преводи, објављени од претходне доделе награде (средином 2014. године) до фебруара 2015. Поред превода које су доставили издавачи (напоменимо да одзив издавача није био велик), жири је укључио и преводе који су у наведеном периоду објављени први пут, а до којих је дошао на основу сопствених сазнања.

Акценат је, као и приликом претходног избора, био на прозним делима, првенствено романима.

Једногласном одлуком чланова жирија за добитника награде „Др Јован Максимовић“ изабран је **Душан Патић**, за превод дела **Човек који је знао све** **Игора Сахновског**, у издању Стилос арта из Новог Сада.

Игор Сахновски је рођен 1958. у градићу Орску, поред Оренбурга, на граници Европе и Азије. Тај крај је у 18. веку, као и сада, био крајња

периферија руске империје: ту је почела чувена Пугачовљева буна, ту се одиграва радња Пушкиновог романа *Капетанова кћи*, а у Орску је својевремено неколико дана провео и сам Пушкин, и чак од једне старе козакиње слушао о Пугачову из прве руке. Она је још памтила те страшне догађаје. То је, дакле, географија у којој је будући писац почео живот, стекао образовање и започео каријеру, најпре као уредник у издавачким кућама на Уралу, а затим и као писац.

Први роман, *Насушне потребе умрлих* објавио је 1999. године у часопису *Нови мир*, 2000. је тај роман номинован за награду која носи име Аполона Григорјева, а 2003. је преведен на енглески и добио међународну књижевну награду Fellowship Hawthornden International Writers Retreat (Велика Британија).

2007. године је објавио роман *Човек који је знао све*.

Ако се има у виду филмичност дела, не чуди што је оно врло брзо пренето и на велико платно (филм под истим насловом режирао је Владимир Мирзојев).

Књиге Сахановског се издају у Немачкој, Енглеској, Француској, Италији, Бугарској....

Сахановски је и аутор две песничке збирке.

Члан је Међународног ПЕН-клуба и Руског ПЕН-центра.

Жанровски, роман *Човек који је знао све* писан је „у кључу“ трилера, али може се читати и као сатира на савремено руско друштво, као и на друштво уопште, јер се радња из обичног московског стана сели у Америку, у Лондон, на егзотична острва, у скупе хотеле. То није само црна и суморна слика стварности какву обично срећемо у савременој руској прози, него и духовито-сетна прича о неприлагођеном човеку, коме се догађа чудо и он „одједном“ постаје „човек који зна све“. Аутор говори и о свету пре безукладниковљевог чуда и о свету после чуда говори с интелектуалне дистанце, може бити, чак, с интелектуалне висине: „Извор свих несрећа у свету није социјализам, ни комунизам или капитализам, него вулгарност људске душе“, каже главни јунак смешног и „чудног“ презимена Безукладников, човек неприлагођен, губитник, који машта о

томе да живот буде налик на спорт, с јасним и фер-правилима: за уложен напор – следи резултат. Нов напор – нов резултат. Његови животни принципи су принципи интелектуалца, али интелектуалца неприлагођеног, „неснађеног“, невештог пред животом који му „непрестано подмеће неке подле случајности, ремети праве углове, испоставља се непогодним за лет, као временски услови“.

- Преводачки дар Душана Патића огледа се, пре свега, у мајсторски пренетој атмосфери, у бојама, у сликама које се понекад постижу добро погођеним жаргонским изразима, понекад спретно пренетим идиомима (употребљеним „у право време, на правом месту“), парафразираним стиховима. Књижевни подтекст је сачуван у преводу, па не изискује напомене преводиоца или његово директно упућивање на друге књижевне изворе. Рецимо, кад јунак каже: „Вашој лепоти нису потребне жртве“, одмах знате да је то алузија на чувену реченицу аутора Иљфа и Петрова.
- Јунаци су индивидуализовани кроз језик, а то је могуће само кроз вешто перо доброг преводиоца, и одличног познаваоца језика на који преводи.
- Приповедање је надахнуто, књига се чита у једном даху – што је колико заслуга приповедача који свој заплет гради на принципима трилера, толико и преводиоца, који је то зналачки пренео у српски језик.

Ово је савремена проза о животу и смрти овде крај нас... А и о свему ономе што чини живот: брачни проблеми, беспарица, новопечени богаташи, политичари...

Вероватно ће се и аутор обрадовати овој награди, јер управо у овој књизи није ни нас „заобишао“ – ту је Србија, Црна Гора... а на који начин укључене – сазнаћете ако прочитате ову књигу.

Жири честита од срца нашем добитнику Душану Патићу.